

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อมุ่งศึกษาบทบาทผู้บริหารที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

- ๓.๑ วิธีการดำเนินการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ วิธีการดำเนินการวิจัย

๑. ศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาบทบาทผู้บริหารที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑

๒. กำหนดกรอบและแนวคิดในการวิจัย
๓. กำหนดประชากรตัวอย่าง
๔. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
๕. เสนอเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และปรับปรุง
๖. ทดลองใช้เครื่องมือ (Try – Out) และปรับปรุงแก้ไข
๗. จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์
๘. เก็บรวบรวมข้อมูล
๙. วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล
๑๐. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

๓.๒ ประชากรตัวและกลุ่มตัวอย่าง

๑. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ จำนวน ๘ โรงเรียน จำนวนประชากรทั้งหมด ๖๘๖ คน

๒. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๘ โรงเรียน กลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน ๒๕๒ คน

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากรตัวอย่าง แบ่งตามขนาดของโรงเรียน ได้ดังนี้

แหล่งข้อมูล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
๑. โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์	๓๓	๒๘
๒. โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ	๖๐	๒๒
๓. โรงเรียนสายน้ำผึ้งในพระอุปถัมภ์	๑๒๓	๔๓
๔. โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคม	๓๑	๒๖
๕. โรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา	๖๐	๒๒
๖. โรงเรียนพญาไท	๘๐	๒๕
๗. โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง	๖๘	๒๕
๘. โรงเรียนโยธินบูรณะ	๑๔๓	๕๓
รวม	๖๘๖	๒๕๒

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยตนเอง เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง บทบาทผู้บริหารที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑) ศึกษาบทบาทผู้บริหารที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

๒) ศึกษาหลักการและทฤษฎี จากเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

๓) ศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

๔) ศึกษาแบบสอบถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๕) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้านำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาอีกครั้ง ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงด้วยเนื้อหา (Content Validity)

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มี ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ บทบาทผู้บริหารที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ จำนวน ๘ ด้าน คือ

๑) ด้านความขยัน

๒) ด้านความประหยัด

๓) ด้านความซื่อสัตย์

๔) ด้านความมีวินัย

๕) ด้านความสุภาพ

๖) ด้านความสะอาด

๗) ด้านความสามัคคี

๘) ด้านความมีน้ำใจ

ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเพิ่มเติมได้
อิสระ

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือ
ที่สร้างไว้

๒) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอ
ประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้ว
นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

(๑) ดร.กิตติ กอบัวแก้ว รองคณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย
ราชภัฏธนบุรี

(๒) ดร.บรรเจอดพร สุ่มสุข รองผู้อำนวยการสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัด
การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

(๓) ผศ.ดร.อินตา ศิริวรรณ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๔) พระมหาสมบุญ สุธมโม อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๕) ผศ.บุญเลิศ จิรภัทร์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ทั้งนี้ เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของ
แบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อตรวจสอบความ
เที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ IOC (Index of Item-
Objective Congruence)

๓) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว
ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหาร และครูโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต ๑ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของข้อมูล
ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronback) ได้ค่าความ
เชื่อมั่น ๐.๘๘๗ ซึ่งนับว่าเป็นแบบสอบถามที่ใช้ได้

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ตามระเบียบแนวทางการปฏิบัติของราชการดังนี้

๑) ผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ๘ โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒) นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ร่วมมือ และแบบสอบถามไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการ และครูผู้สอนทั้ง ๘ โรงเรียน พร้อมทั้งอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนตามที่ระบุไว้

๓) ผู้วิจัยได้นำหนังสือไปส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง และนำกลับมาวิเคราะห์หาข้อมูลทางสถิติต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ มาดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาหาคะแนน ตามแนวทางการประเมินความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า แบบลิเคิร์ต (Likert' Scales)

น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	๑ คะแนน
น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	๒ คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	๓ คะแนน
มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	๔ คะแนน
มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ	๕ คะแนน

๒) การแปลผลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนน แล้วแปลความหมายที่กำหนดดังนี้

(๑) แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

(๒) แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและรายด้าน วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยหาค่าเฉลี่ยของช่วงระดับคะแนน (Class interval) ๕ ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐- ๑.๔๕ แปลความว่า มีทัศนени้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย	๑.๕๐- ๒.๔๙	แปลความว่า	มีทัศน่น้อย
คะแนนเฉลี่ย	๒.๕๐- ๓.๔๙	แปลความว่า	มีทัศน่นปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	๓.๕๐- ๔.๔๙	แปลความว่า	มีทัศน่นมาก
คะแนนเฉลี่ย	๔.๕๐- ๕.๐๐	แปลความว่า	มีทัศน่นมากที่สุด

(๓) แปลผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการทดสอบ ค่าที่ T-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ คือ

๑. สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ใช้ในการอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และบทบาทผู้บริหารที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (Frequency), ร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

๒. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ T-test และ F-test^๑ ดังนี้

ค่า T-test (Independent Simple T-test)

$$\text{สูตร} \quad t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$\text{โดยที่} \quad S_p^2 = \frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$\text{เมื่อ} \quad \bar{X}_1, \bar{X}_2 = \text{ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ ๑ และ ๒}$$

^๑ ธานินทร์ ศิลป์จารุ, “การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ”, (กรุงเทพมหานคร: บิสิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๒), หน้า ๑๗๒.

$$\begin{aligned}
 Sp^2 &= \text{ความแปรปรวนรวม} \\
 S_1^2, S_2^2 &= \text{ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ ๑ และ ๒} \\
 n_1, n_2 &= \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ ๑ และ ๒}
 \end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ย One- Way ANOVA และวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วย Scheffe Analysis

$$\text{สูตร} \quad F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

$$\begin{aligned}
 \text{เมื่อ } F &= \text{อัตราส่วนความแปรปรวน} \\
 MS_b &= \text{ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม} \\
 MS_w &= \text{ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม}
 \end{aligned}$$